

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2020-10-21
Stockholm

Mål nr
P 11991-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-10-25 i mål nr P 53-19 och P 1477-19, se bilaga A

PARTER

Klagande och motpart

1. Sikhjälma Gammelhamn ideella förening
c/o S E

2. Naturskyddsföreningen i Tierp
Kräftvägen 10
815 45 Tierp

Motpart

1. Utskottet samhällsbyggnad i Tierps kommun
815 80 Tierp

2. H Å

SAKEN

Bygglov och strandskyddsdispens på fastigheten X i Tierps kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar yrkandet om att strandskyddsdispens och bygglov ska ges för den södra boden, ”omklädningsbod nr 3”, med placering nära fastighetens östra gräns.

Dok.Id 1624919

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på följande sätt:

a) Med ändring av punkten 4 fastställs Utskottet samhällsbyggnads i Tierps kommun beslut den 20 november 2018, dnr 2018/874, att bevilja strandskyddsdispens för uppförande av bodar med tillhörande träplattformar.

b) Med ändring av punkten 4 förklaras att strandskyddsdispens inte krävs för mulltoa med tillhörande stig och parkering.

c) Med ändring av punkten 5 fastställs Utskottet samhällsbyggnads i Tierps kommun beslut den 20 november 2018, dnr EDP 2018.1478, att bevilja bygglov för tre förrådsbyggnader, toalettbyggnad och parkeringsplats.

3. Överklagandena avslås i övrigt.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Sikhjälma Gammelhamn ideella förening har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förklara att strandskyddsdispens inte krävs för mulltoa, stig och parkering samt ge bygglov för åtgärderna. Avseende övriga åtgärder har föreningen yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bevilja bygglov och strandskyddsdispens i enlighet med föreningens ansökan, i första hand med en justerad placering av byggnaden som benämns ”omklädningsbod nr 3” och i andra hand enligt föreningens ursprungliga ansökan.

Naturskyddsföreningen i Tierp har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva strandskyddsdispensen för muddring av båtrännan och ifyllnad av väg för iläggning av båtar. Naturskyddsföreningen har motsatt sig att mark- och miljööverdomstolens dom ändras i övrigt.

Utskottet samhällsbyggnad i Tierps kommun har medgett föreningens yrkande om bygglov och strandskyddsdispens i enlighet med ansökan och motsatt sig Naturskyddsföreningens yrkande att den meddelade strandskyddsdispensen för muddring och ifyllnad av väg ska upphävas.

H Å har motsatt sig att föreningen beviljas bygglov.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen har anfört i huvudsak följande: De två strandskyddsdispenserna som föreningen beviljats är identiska i fråga om muddring, anläggande av väg och de två bodarna närmast fastighetens norra gräns. Strandskyddsdispensen från 2018 medger en annan placering av ”omklädningsbod nr 3” och även anläggande av mulltoa, stig och parkering. Arbetena som beviljats genom dispensen meddelad den 4 oktober 2016 påbörjades under andra halvan av september 2018 genom en omfattande avverkning inom området. Anläggande av mulltoa, stig och parkering ska enligt ansökan ske mer än 100 m från strandlinjen och någon strandskyddsdispens behövs därför inte för dessa åtgärder.

Naturskyddsföreningen har i huvudsak vidhållit vad den anført i mark- och miljödomstolen samt tillagt att muddringen som föreningen utfört innebär att strandlinjen förflyttats och att även mulltoa, stig och parkering numera ligger inom strandskyddsområdet.

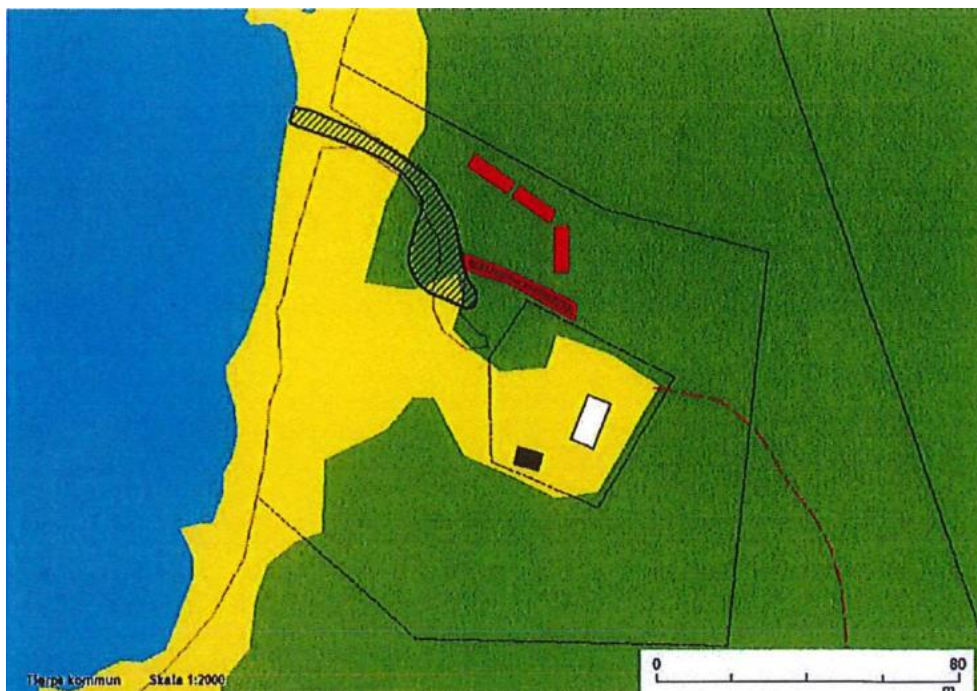
Utskottet samhällsbyggnad har vidhållit sina beslut om bygglov och strandskyddsdispens. Utskottet har därutöver anført att strandskyddsdispensen från 2016 tagits i anspråk genom trädfällning inom två år från beslutsdatumet samt att de två strandskyddsdispenserna från 2016 och 2018 är lika avseende muddringen.

H Å har i huvudsak vidhållit vad han anført i mark- och miljödomstolen.

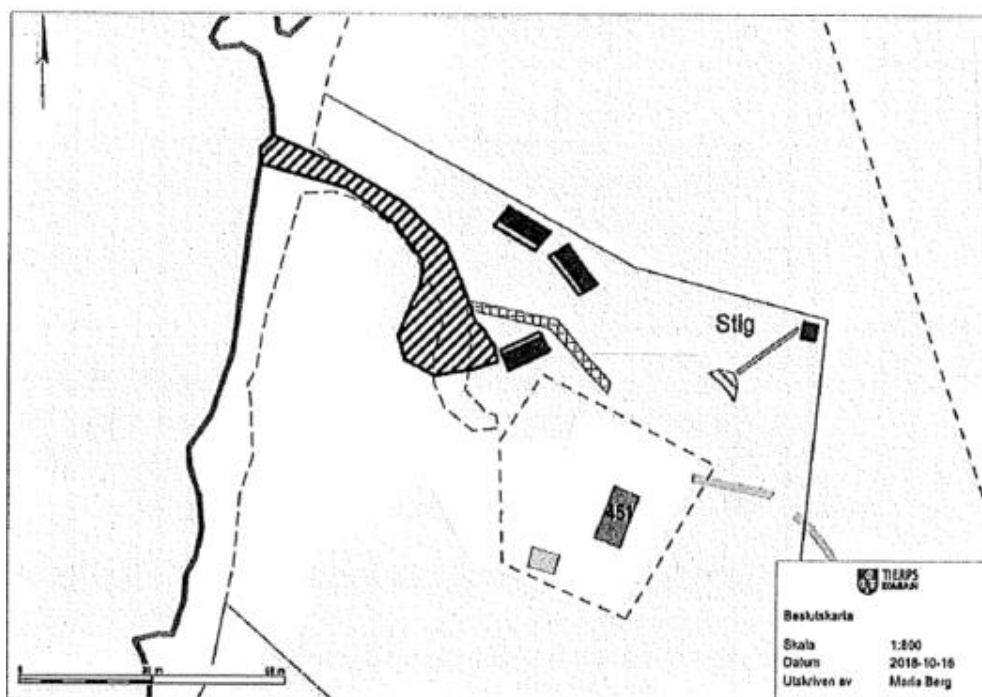
MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen kan endast pröva den ansökan som föreningen har gett in till nämnden. Föreningens yrkande att strandskyddsdispens och bygglov ska ges för den södra boden, ”omklädningsbod nr 3”, med en placering nära fastighetens östra gräns ska därför avvisas.

Utskottet har på ansökan av föreningen meddelat två beslut om strandskyddsdispens, det första den 4 oktober 2016 och det andra, som är föremål för överprövning i detta mål, den 20 november 2018. Kartorna nedan, tillhörande utskottets beslut, illustrerar hur de två strandskyddsdispenserna förhåller sig till varandra.

Utskottets beslutskarta för strandskyddsdispens meddelad 2016-10-04

Utskottets beslutskarta för strandskyddsdispens meddelad 2018-11-20

Det framgår av kartan och beslutet från den 4 oktober 2016 att utskottet gav strandskyddsdispens för uppförande av 15 redskapsbodnar (tre längor), muddring av båtrännan samt anläggande av väg för iläggning av båtar på fastigheten. Av dispensen framgick att den upphörde att gälla om åtgärderna inte hade påbörjats inom två år eller

avslutats inom fem år. Av utskottets beslutsmotivering framgick att utskottet i beslutet bl.a. vägrade in att avverkning av träd krävdes. Utskottets beslut har vunnit laga kraft. Arbete med bl.a. avverkning av träd påbörjades i september 2018 och således inom två år från beslutsdatum.

Mark- och miljööverdomstolen kan konstatera att hittills utförda arbeten endast kan ha utförts med stöd av den lagakraftvunna dispensen från oktober 2016. Av utredningen i målet framgår att en stor mängd arbeten redan har genomförts, bl.a. har träd fällts, viss schaktning och viss muddring utförts, kajkanten restaurerats samt vägen anlagts. Vidare har inget annat framkommit än att de tillkommande arbeten som avviker från den tidigare dispensen är den nya placeringen för en av bodarna, ”omklädningsboden”, och härför nödvändiga markarbeten, möjligheten att förse samtliga bodar med träplattformar samt en något ändrad dragning av vägen.

Det föreligger inget hinder mot att i detta mål pröva den nya ansökan om dispens. Många av de delar som ska prövas har redan genomförts med stöd i ett lagakraftvunnet beslut. Även om arbetena inte är slutförda tillfullo påverkar de genomförda arbetena numera området i sådan omfattning att det får anses ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det finns därför inget hinder mot att nu på nytt ge dispens till uppförande av bodar med tillhörande träplattformar samt för muddring av båtrännen och ifyllnad av väg.

Gällande frågan om strandskyddsdispens krävs för mulltoan, stigen och parkeringen kan av kartor och ritningar utläsas att platsen för åtgärderna ligger mer än 100 m från Östersjöns kustlinje. Naturskyddsföreningen har dock gjort gällande att båtrännen ökar strandskyddsområdets utbredning. Den båtrännen med tillhörande bassäng som med stöd av dispensbeslutet från oktober 2016 lagligen håller på att anläggas har i nuläget en sådan karaktär att den naturliga strandlinjen får anses gå vid kustlinjen. Mark- och miljööverdomstolen förklarar därför att strandskyddsdispens inte krävs för mulltoan med den tillhörande stigen och parkeringen.

Något hinder mot att ge bygglov i enlighet med utskottets beslut kan därmed inte föreligga.

Sammanfattningsvis ska således mark- och miljödomstolens dom ändras i enlighet med vad som framgår av domslutet. I övrigt ska överklagandena avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Johan Svensson, referent, tekniska rådet Mikael Schultz, hovrättsrådet Margaretha Gistorp samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit Filip Fava.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-10-25
meddelad i
Nacka

Mål nr P 53-19 och
P 1477-19

PARTER

Klagande (i mål nr P 53-19)

1. Naturskyddsföreningen i Tierp
Kräftvägen 10
815 45 Tierp

2. P St

Klagande (i mål nr P 1477-19)

3. H Å

Motpart

1. Sikhjälma Gammelhamn ideella förening
Sikhjälma 331
819 63 Hållnäs

2. Utskottet samhällsbyggnad i Tierps kommun
815 80 Tierp

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 18 december 2018 i ärende nr 403-8547-2018 och den 21 januari 2019 i ärende 403-196-2019, se bilagorna 1-2

SAKEN

Bygglov och strandskyddsdispens på fastigheten X i Tierps kommun

För domslut, se nästföljande sida.

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar P S överklagande.
 2. Mark- och miljödomstolen fastställer länsstyrelsens beslut, dnr 403-196-2019, att avvisa H Å överklagande i den del som avser strandskyddsdispens.
 3. Mark- och miljödomstolen avslår H Å yrkande om vilandeförklaring.
 4. Med ändring av länsstyrelsens beslut, dnr 403-8547-2018, upphäver mark- och miljödomstolen Utskottet Samhällsbyggnads i Tierps kommun beslut, § 130, den 20 november 2018, dnr 2018/874, att bevilja strandskyddsdispens för redskapsbodarna och omklädningsbod med tillhörande träplattformar, mulltoa med tillhörande stig samt parkering. Utskottets beslut att meddela strandskyddsdispens för muddring och ifyllnad av väg för iläggning av båt fastställs.
 5. Med ändring av de överklagade besluten upphäver mark- och miljödomstolen Utskottet Samhällsbyggnads i Tierps kommun beslut, § 129, den 20 november 2018, dnr EDP 2018.1478, att bevilja bygglov.
-

BAKGRUND

Utskottet Samhällsbyggnad i Tierps kommun (nämnden) beslutade den 20 november 2018, §§ 129 och 130, att bevilja Sikhjälma Gammelhamn ideella förening (föreningen) dels strandskyddsdispens, dels bygglov avseende åtgärder på fastigheten X. Besluten överklagades av Naturskyddsföreningen i Tierp (naturskyddsföreningen) till Länsstyrelsen i Uppsala län som den 18 december 2018 avslog överklagandet. Även H Å överklagade besluten till länsstyrelsen som den 21 januari 2019 avvisade hans överklagande i den del det avsåg strandskyddsdispens och avslog överklagandet i övrigt. Naturskyddsföreningen, H Å och P S har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Naturskyddsföreningen i Tierp har yrkat att domstolen ska upphäva nämndens beslut att bevilja strandskyddsdispens respektive bygglov. Till stöd för överklagandet har naturskyddsföreningen anfört bl.a. följande.

Naturskyddsföreningen anser att det inte ligger i allmänhetens intresse att det genom projektet Gammelhamn kommer att byggas 15 stycken redskapsbodar inom strandskyddat område. Stora delar av kusten är redan bebyggd och kvarvarande, obebyggda delar, bör inte bebyggas. Området bör få upplevas utan hinder av 15 stycken förrådsbyggnader som skulle få starkt negativ inverkan på upplevelsen. Det enskilda intresset av att få bygga dessa bodar kan inte väga tyngre än bevarandet av områdets natur och möjligheten att nyttja området i det rörliga friluftslivet.

För området saknas en naturvärdesinventering eller en miljökonsekvensbeskrivning, vilket i sig är skäl att neka sökt dispens från strandskyddsbestämmelserna.

I frågan om muddring bör detta undvikas till förmån för den naturliga utveckling med landhöjning som sker i bl.a. grunda havsvikar. Vid muddring kommer partiklar

att spridas ut i stora delar av havsviken på ett sätt som inte är gynnsamt för växter eller djurlivet. Utförs muddring så kommer det krävas återkommande muddringar för att hålla hamnen funktionsduglig. Hamnen vid Marskär har fått tillstånd att muddra för att säkerställa att båttrafiken kan bibehållas. Den ligger endast 100-200 meter bort. Det är bättre att rikta båttrafiken till den hamnen istället för en ny hamn, med beaktande av de konsekvenser som anläggandet av hamnen får för naturen.

Antalet båtplatser i hamnen har ändrats under ärendets gång, vilket talar för att projektet inte är planerat med allmänheten intresse i åtanke. Inte heller de 15 förrådsbyggnaderna tillgodoser något allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför det aktuella området. Bara ca 100-200 meter bort finns både parkering, båthamn och toalett vid Marskärs fiskehamn. Besökare av platsen som vill uppleva dess natur och kanske ta sig ut på vattnet med kanot har ingen nytta av förråden.

I samtal mellan naturskyddsföreningen och bysamfällighetens ordförande har framkommit att antalet bodar är anpassat efter medlemmarna i bysamfälligheten. Vidare kommer bodarna att vara försedda med möjlighet att sätta hänglås på dem, de är alltså till för bysamfällighetens medlemmars privata bruk. Med hänsyn till stöldrisken kan heller inte, exempelvis, gräsklippare eller båtredskap förvaras i bodarna utan att de låses. Uppförs bodarna för detta ändamål behöver de inte placeras vid strandkanten. Någon skylt som anger att en bod ska vara en omklädningshytt kommer inte sättas upp. Ingen allmän grillplats ska anordnas.

H Å har yrkat att domstolen ska upphäva nämndens beslut att bevilja strandskyddsdispens respektive bygglov, alternativt att ärendet i bygglovsfrågan ska återförvisas till nämnden för ny handläggning eller i vart fall att domstolen ska hörsamma framförda invändningar mot byggnadernas placering m.m. Han får därmed även anses ha yrkat att han ska tillerkännas klagorätt såvitt avser nämndens beslut om strandskyddsdispens. **H Å** har vidare yrkat att målet ska vilandeförklaras i avvaktan på nämndens beslut i frågan om bygglov för småbåts-

hamnen. Till stöd för överklagandet har han hänvisat till vad han anfört hos länsstyrelsen. Vid domstolen har han lämnat in ett antal fotografier från platsen och huvudsakligen lagt till skäl i frågan om strandskyddsdispens. Beträffande yrkandet om vilandeförklaring av målet har han anfört bl.a. att frågan om bygglov för småbåtshamnen inte har prövats av någon instans, trots att ett sådant lov krävs och är av stor betydelse för utgången av de mål om projektet som förekommer vid domstolen.

P S har yttrat sig till domstolen i fråga om ärendets handläggning och har därför uppfattats motsätta sig de överklagade besluten.

Sikhjälma gammelhamn ideella förening har motsatt sig ändring av de överklagade besluten och anfört bl.a. följande. Sikhjälma bysamfällighet med 15 delägarfastigheter äger fastigheten X. Samfälligheten beslutade att upplåta marken till den ideella föreningen Sikhjälma Gammelhamn för utförande av aktuellt projekt, vilket beviljats projektstöd med 792 690 kronor av länsstyrelsen. Stödet omfattar muddring av rännan, grusning av väg och parkering, byggnation av bodar, handikappanpassad mulltoa, skyltning, picknickbord, grillplats m.m.

Syftet med projektet är att skapa möjligheter till rekreation och att göra området mer tillgängligt för allmänheten. Antalet bodar är planerat i samråd med länsstyrelsen, utifrån allmänhetens behov. Det kommer inte finnas något lås på bodarna, då detta är ett av kriterierna för projektstödet. Det stämmer heller inte att medlemmarna får varsin bod efter fem år. Vidare kommer hela projektområdet att skyltas för att tydligt visa att projektet är tillgängligt för allmänheten. Upplandsstiftelsen medfinansierar projektet med 10 000 kronor just för detta ändamål och kommer att hjälpa till med skyltarnas textinnehåll. Aktuell plats används endast av ett fåtal personer i dagsläget, föreningen vill med detta projekt öppna upp platsen åt en bredare allmänhet. Vad gäller om det blir någon grillplats inom projektområdet så måste först klartecken fås från Tierps kommun. Föreningen samråder med kommunekologen i den frågan. Bysamfällighetens ordförande har inget mandat att

påverka projektet eller dess innehåll. Det är den Sikhjälma Gammelhamn ideella föreningen som planerar och sköter projektet.

Sikhjälma gammelhamn ideella förening har även lämnat in ett fotografi av platsen.

Nämnden har motsatt sig ändring av de överklagade besluten och anfört följande.

Dispens från strandskyddet beviljades för muddring, anläggande av iläggningssväg samt uppförande av bodar den 4 oktober 2016. Beslutet vann laga kraft i slutet av oktober 2016. Därefter ville föreningen justera platsen för bodarna, vilket krävde en ny prövning av dispensen. Muddringen ska genomföras enligt gällande dispens, men inkluderades i den nya ansökan för att förlänga genomförandetiden om det skulle bli nödvändigt. Det som är nytt med den nu aktuella ansökan är således placeringen av bodarna, mulltoan och parkeringsfickan. Anläggningsarbetena enligt den tidigare dispensen har redan påbörjats.

Nämnden har förstått att syftet med den sökta strandskyddsdispensen samt bygglovets är att göra området Gammelhamn mer tillgängligt för allmänheten. Detta genom att återskapa den gamla båtrännan, ifyllnad av väg för iläggning av båtar, bygga förvaringsbodar/omklädningsbod, bygga tillgänglighetsanpassad mulltoa, sätta upp informationsskyltar, anlägga stigar samt andra friluftsanordningar som anges i ansökan och kommunens dispensbeslut.

Särskilda skäl för beviljande av strandskyddsdispens anses fortfarande föreligga. Båtrännan, ifyllnad av väg för iläggning av båtar, omklädningsbod för badgäster och bodar för förvaring av utrustning för områdets skötsel samt fiske- och båtutrustning är anläggningar som för sin funktion måste ligga vid vattnet. Att anlägga friluftsanordningar vid havet för att främja strandnära/kustnära friluftsliv, som exempelvis stigar, grillmöjligheter, sittbänkar, omklädningsbod, mulltoa med mera, kan ses som ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför strandskyddsområdet. Nämnden har påtalat för sökanden att grillanordning, sittplatser och andra friluftsanordningar ska hållas enkla i sin utformning så att de

inte upplevs som privatiserande, samt att det ska finnas tydliga informationsskyltar avseende området och stigarna.

Villkoren i dispensbesluten säkerställer att åtgärderna utförs på sådant sätt att de inte strider mot strandskyddets syften. I närområdet finns även en damm som är avskuren från havet, som bedöms hysa högre naturvärden än den gamla båtrännan. Detta då dammen blir en fristad för groddjur då fiskarna i havsviken inte kommer åt dem. Dammen är även lämplig som livsmiljö för salamandrar, men förekomsten av dessa har inte säkerställts.

Redskapsbodar och omklädningshytt saknar hemfridszon och anses därför inte verka avhållande på allmänheten. Tierps kommun vill även förtydliga att dispensen gäller tolv redskapsbodar samt en större omklädningsbod. Omklädningsboden är alltså del i en av de tre bodlängorna och inte en fristående byggnad. Mulltoan blir dock en fristående byggnad. Bodarna byggs i anslutning till en befintlig sommarstugetomt där det finns en hemfridszon. Genom de nya informationsskyltarna och iordningställda stigarna ska området bli mer tillgängligt för allmänheten då det blir tydligare hur man kan beträda området runt den privata tomten.

Att Upplandsstiftelsen, som arbetar med naturvård och friluftsliv, medfinansierar informationsinsatserna i projektet Gammelhamn styrker att föreningen syftar till att göra området mer tillgängligt för allmänheten.

DOMSKÄL

Har P S rätt att överklaga länsstyrelsens beslut?

P S var inte part i ärendet hos länsstyrelsen. Med hänsyn till detta och att redan länsstyrelsens beslut gick honom emot är han inte berättigad att först vid mark- och miljödomstolen träda in som part i rättegången (jfr RÅ 2002 ref. 58). P S överklagande ska därför avvisas.

Har H Å rätt att föra talan mot beslutet om strandskyddsdispens?

Domstolen delar länsstyrelsens bedömning avseende rätten att föra talan mot en beviljad strandskyddsdispens (se även rättsfallet MÖD 2001:29) och att sådan rätt inte tillkommer H Å. Länsstyrelsens beslut att avvisa H Å överklagande i denna del ska därför fastställas.

Finns det skäl att återförvisa eller vilandeförklara målet?

Domstolen har inte funnit skäl att återförvisa målet. Domstolen uppfattar H Å på sådant sätt att han menar att detta mål bör vilandeförklaras i avvaktan på att frågan om bygglov för småbåtshamnen, som en enhet, har underställts nämnden för prövning. Enligt domstolen saknas det skäl att besluta om vilandeförklaring av målet på de anledningar som H Å har anfört. Hans yrkande därom ska därför avslås.

Domstolens bedömning beträffande strandskyddsdispensen

Föreningen har beviljats dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av tolv redskapsbodarna och en omklädningsbod, alla med tillhörande träplattformar, en mulltoa, anläggande av stig till mulltoan, parkeringsficka för bil, ifyllnad av väg för iläggning av båtar samt muddring. Dispens har beviljats med stöd av 7 kap. 18 c § 3 och 5 miljöbalken. Den fråga domstolen, i första hand, har att ta ställning till i denna del är om det varit befogat att bevilja dispens på dessa skäl.

I 7 kap. 18 c § miljöbalken anges vad som utgör särskilda skäl för dispens. Uppräkningen i bestämmelsen är uttömmande (jfr rättsfallet MÖD 2013:37). Enligt 7 kap. 26 § miljöbalken måste en dispens även vara förenlig med strandskyddets syften, dvs. att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken får en inskränkning i den enskildes rätt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Bestämmelsen innebär att det vid prövningen av om ett särskilt skäl föreligger ska göras en intresseavvägning där hänsyn tas till enskilda intressen (prop. 2008/09:119, s. 104).

Beträffande 7 kap. 18 c § 3 miljöbalken följer av lagmotiven att det bör klarläggas vilket intresse den enskilde har av en dispens, vilken omfattning åtgärderna måste ha för att den ska fylla sin funktion, vilka ytterligare effekter som kan påräknas om åtgärden tillåts, och om behovet kan tillgodoses på något annat sätt utanför det område som dispensen avser. Vidare måste bedömas om behovet av anläggningen i det enskilda fallet kan tillgodoses på annat sätt utanför strandskyddsområdet utan att det medför orimliga kostnader, tidsförluster eller andra olägenheter. Hänsyn bör även kunna tas till om det är fråga om en anläggning eller anordning som är avsedd för gemensamt nyttjande av flera i närområdet (prop. 2008/09:119, s. 105).

Beträffande 7 kap. 18 c § 5 miljöbalken följer av lagmotiven att det ska prövas om åtgärden måste företas inom strandskyddsområdet. Om åtgärden kan lokaliseras utanför detta område, ska den lokaliseringen väljas. Åtgärder som kan komma ifråga är t.ex. sådana som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för funktionshindrade eller åtgärder som betingas av friluft-, naturvårds-, miljö- eller kulturhistoriska intressen inom strandskyddsområdet. För att det ska vara fråga om ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället (prop. 2008/09:119, s. 106).

Muddring och ifyllnad av väg

Vägen för iläggning av båtar och båtrännan är sådana anläggningar som av naturliga skäl måste ligga i eller i anslutning till vatten. Med beaktande av platsens historiska användning som småbåtshamn, den samfällda fastighetens ändamål som båthusplats och föreningens intresse av att använda den samfällda fastigheten för detta ändamål bedömer domstolen att behovet av dessa åtgärder inte kan tillgodoses utanför området. Särskilda skäl att meddela dispens för muddring och ifyllnad av väg föreligger således.

Domstolen bedömer vidare att båtrännan och vägen endast får en begränsad avhållande effekt på allmänheten samt att åtgärderna inte försämrar möjligheterna

att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Domstolen finner därmed att det är förenligt med strandskyddets syften att bevilja dispens för dessa åtgärder. Nämnden har således haft fog för att bevilja dispens avseende muddring och ifyllnad av väg för iläggning av båt. Vad gäller dessa åtgärder ska därför överklagandena avslås.

Redskapsbod, omklädningsbod, mulltoa, stig till mulltoan och parkering

Vad gäller övriga åtgärder, dvs. redskapsbod, omklädningsbod, mulltoa, anläggning av stig till mulltoan och parkering bedömer domstolen att dessa åtgärder kan tillgodoses utanför strandskyddat område. Föreningen har inte visat att dessa åtgärder måste lokaliseras inom det strandskyddade området. Domstolen bedömer vidare att det inte medför orimliga merkostnader, tidsförluster eller andra olägenheter för föreningen att parkera samt förvara redskap och annan utrustning utanför strandskyddat område. Även omklädningsbod och mulltoa bör kunna placeras utanför det strandskyddade området. Särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § 3 eller 5 miljöbalken föreligger således inte, eftersom behovet av dessa åtgärder kan tillgodoses utanför strandskyddat område. Inte heller i övrigt föreligger särskilda skäl för att bevilja dispens för dessa åtgärder.

Nämnden har således inte haft fog för att meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna för redskapsbod, omklädningsbod, mulltoa, anläggning av stig till mulltoan eller parkering. Nämndens beslut att bevilja dispens för dessa åtgärder ska därför upphävas.

Domstolens bedömning beträffande sökt bygglov

Även om domstolens prövning av om förutsättningarna att ge bygglov är uppfyllda är skild från den prövning som ska göras i frågan om strandskyddsdispens kan lämnas eller inte anser domstolen att omständigheten att marken är belägen inom strandskyddat område i vissa fall kan beaktas i lovärendet (jfr 2 kap. 2 § plan- och bygglagen, 2010:900, och rättsfallet MÖD 2013:29). Med anledning av att domstolen i denna dom funnit att det saknas förutsättningar meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna för åtgärderna som omfattas av bygglovet kan marken

inte anses lämplig för bebyggelse. Det saknas således förutsättningar för att bevilja bygglov. Nämndens beslut därom ska således upphävas.

Sammanfattningsvis ändrar mark- och miljödomstolen nämndens beslut på följande sätt. Dispens från strandskyddsbestämmelserna meddelas för muddring och ifyllnad av väg enligt tidigare beslut. I övrigt upphävs beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (MMD-02)

Överklagande senast den 15 november 2019. Prövningstillstånd krävs.

Kevin McCabe

Jonas T Sandelius

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Kevin McCabe, ordförande, och tekniska rådet Jonas T Sandelius. Föredragande har varit tingsnotarien Jim Blomström.